

Kedves Órák

Szépirodalmi, gazdasági és ismeretterjesztő képes hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
 Ide intézendők az előfizetések legcélszerűbben posta-
 utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
 a regénymelléklettel együtt:
 Egész évre **12 korona.** Félévre **6 korona.**
 Negyedévre **3 korona.**

Halottak napján.

*Miszen jó volna, meg nem ártna
 A születés, a meghalás:
 Csak ne bántna oly szörnyű álka,
 Az örök föl nem támadás!
 Születhetném bármely világra,
 Gyönyörnek venném léteimet,
 Csak az az öntudat ne fájna,
 Hogy mindörökre elveszek!*

*Csak az ne fájna, hogy ha éltem
 És hogy ha egyszer meghalok:
 Nem kapok az anyagcserében
 Soha új emberalakot;
 Nem leszek többé, ami voltam:
 Embertárs, — kedves, — jóbarát.
 Hamu hamuban, por a porban,
 A szívem több üdvöt nem ad.*

*Oh elvesz minden mindörökre
 Rám nézve, ha én elveszek!
 Más kél helyettem új gyönyörre,
 Szívem helyett más szív szeret.
 Széthullt golyók nem élt porából
 Jeremnek majd új népfajok,
 S mert éltem, én a térbe' távol
 Egy Nap mélyén hallgathatok.*

*Gyermekhit engem nem kecsegtet,
 Hogy lelkem jobb testet cserél,
 Hisz Földünk, hiszek az eszemnek,
 A Térben, hát a Mennyben él!
 Az a mennyország, amit élek,
 Ha rossz, tehát az a pokol!
 S mi volna más az örökélet,
 Mint hogy az anyag vándorol?!*

*Elvesz a szív, a lélek, eszme,
 De az anyag, az megmarad,
 És száz világba átteremve,
 Mindig új győzelmet arat;
 Sovány vigasz hitből, tudásból,
 Arczúlcsapás egy életért:
 Hogy láng leszek, illat virágból,
 Ha létem egyszer véget ért!*

*De végzet, hogy minden anyagnak
 Egyszer emberré válni kell,
 Haadd csodálja a nagy hatalmat,
 Mely oly bölcsen idézte fel;
 Haadd tudja, hogy mi volt, mivé lesz,
 Bejárja a nagy végtelent...
 S ha elmúlásán velem érez:
 Élvezze, áldja a jelent!*

Dura Máté.

Eredeti regény.
(4. közlemény.)

Nagymama regénye.

Irta CSILLAG MÁTÉ.

Erre megrémült a jó asszony és levelet irt Verebély Miklós uramnak.

„Adassék ezen levelem Verebély Miklós nemzetes uramnak saját kezeibe

M. T . . . n.

Nemzetes uram! Áldassék az Úr neve és aki jelen írásom olvassa.

Tudatom, hogy nagy, igen nagy baj van.

Az a baj, hogy nagyon szép, túlságos szép az Annuska és hogy sok erre a méh.

Tessen valami ellenszert kifundálni.

Vagyok, aki voltam

Özvegységre jutott *Bórza Tamásné* s. k.

Megjött erre a felelet nyomban.

Adassék ezen válaszevel özvegységre jutott *Bórza Tamásné* nemzetes asszonyom kezébe

Kassán.

Nagy, jó asszonyom! Olvastam írását.

Hát ami baj, az nem baj.

Hogy az Annuska gyönyörű szép, annak ugy kell lenni, azért az én leányom, meg szegény elhalálozott hitese mé, akinek szépsége hét megyében volt híres.

Én se voltam utolsó.

Hogy meg arra sok a méh. Itt se volna különben, mert minden méh a szép virágot környékezi.

Ha meg vadméh vagy here volna, ott van kigyémed, hogy elhessege. Jobban érti azt asszonynépség.

Vagyok, aki voltam

Verebély Miklós m. p.

Most már bejárhattak a nemzetes asszonyom portájára *Pogány Gyurka* is, *Csajthay Ferkó* is.

Annuska az ő tapasztalatlan leány fejével egyaránt szívesen látta mind a kettőt.

Nemzetes asszonyom is határozatlan volt, hogy melyiknek adjon előnyt, mert helyre legény volt ám mind a kettő.

Nemes vér folyik mindkettő ereiben. *Csajthay Ferkó* ról mindenki tudja, hogy van vagy hatszáz holdnyi elsőrendű földje, amin szép fundus instruktus vagyon.

Pogány Gyurkának semmi sincs a nevében, de az apja öreg ember már és kétezer holdas földnek az ura.

Az egyetlen fiú lesz az ugys.

Mikor egy este Annuska nyugvóra térni készül és igéző hálópongyolájában dús hajzatát csavarja össze, váratlanul kinyilik ajtaja.

Szemérmes réműlettel sikolt fel és oltja el gyertyáját.

— Én vagyok, galambom, Annuskám, ne ijedj meg.

De megrémített eseremamácskám, — és szepegeve gyujtja meg újra gyertyáját.

Kétkedő gyanuval nézi végig tekintetével a jó asszonyt.

Nem-e *Ferkó* vagy *Gyurka* bujt-e női ruhákba.

— Én vagyok no! Ül babuskám mellém és beszélgessünk kissé komolyan.

— Komolyan?

— Igen. Nagy leány vagy már. Két kérőd van és ez baj. Ha egy volna, jobb volna. Egynek ki kell fordítani a kocsija rúdját. Mondd, édes babám, melyiket szereted?

— Mind a kettőt.

— Akkor nagy a baj és sürgősen kell az orvoság. Hát ha ugy kérdezem, hogy melyiket szereted *jobban*, akkor mit felelhetsz.

— Azt, hogy egyformán szeretem őket.

— De az nem lehet, felesége csak egynek lehetsz.

— Felesége. Istenkém, erre nem is gondoltam még. Adjon tanácsot nekem.

— Csak egy tanács van erre, akit *jobban* szeretsz azt válaszd férjedül.

— Nehéz választani. A *Ferkó* *jobban* járja a csárdást, a *Gyurka* meg a körmagyart tánczolja szebben.

— Édes bohókás gyermek! A házasság komoly dolog, nem a táncolni tudás szempontjából kell megválasztani a férjet.

A szívek vonzódásában rejlik a jövő boldogsága. A láng lelohad hamar, helyén pernye marad, mely szennyes és kellemetlen szagu, a lassu tűz életön melegít és tartós.

Ezt jegyezd meg Annuskám és miután szived még nincs lekötve, ígéretet még egynek sem tettél, arra kérlek, hogy döntés előtt jól fontold meg a választást és légy hozzám teljes bizalommal, mintha anyád élne és az én volnék.

Lecsókolta Annuska könyező szeméit és szobájába tért aludni.

Anna szemére nem jött soká álom. Félzsunderét kínos álmok szakították meg.

Oltár elé készült.

Ráadták a fehér ruhát, myrtus-koszorút és midőn a vőlegényt várták, egyszerre kettő jelent meg. Neki választani kellett.

Midőn feltekint, látja, hogy egyiknek sincs feje. A levágott fej helyéről mindkettőnek attillájára folyik a friss, forró vér.

Szökni akar e borzasztó látvány elől és ekkor a két véres fej gurul mindenütt lábai előtt, kiabálva:

— Miattad haltunk meg, mert nem tudtál, vagy nem akartál választani közöttünk.

A két kérő.

Kisirt, kékkarikás szemekkel kelt reggel ágyából Anna.

Gyorsan öltözik és siet szobájából.

Nem mer sehová nézni, fél, hogy megtestesülve látja éjjeli rémálmaid.

Megesókolja Bórnánét és kisiet a szabadba.

Alig tud elsurranni Pogány Gyurka szép négyes fogata előtt, melyen az öreg és fia ültek kiczifrázva.

A felpántlikázott, sallangos lovak is megérezték, hogy hivatalos kérőbe viszik gazdájukat.

Pár lépéssel tovább Csajthay Ferkó előtt menekült egy közbe.

Ezen is az ünneplő mántli volt. Ez is kérőbe ment hozzájuk.

Ott lesz a két kérő, a menyasszonynak való pedig szökik hazulról, szökik egy vén cigányasszonyhoz.

Jövendőt mondat magának. Megjósoltatja a jövőt, majd a szerint igazítja a választását és a sorsát, amint a jóslás tanácsolja.

Idősb és ifjabb Pogány azalatt türelmetlenül várják haza Annust. A ház előtti kertben letelepedtek és azon tudatban, hogy senkisé hallja őket, beszélgetnek.

— Kell, hogy a tied legyen. Anna gazdag, egyetlen. Ezer hold jár vele, teher nélkül. Tudod, hogy tönkrementem. Alig tudom már takargatni a látszatot. A takaréké, meg Fugger zsidóé minden. Ha nem kapod Annát, megverik a dobot.

— Hátha Csajthayhoz jobban húz?

— Lári, fári! Ha nem lehet szépszerivel, használj erőszakot. Megszökteted, majd keritek én papot, aki pár forintért összead vele.

Ha te meggyalázod, ha te botrányba viszed, ugyse veszi el más.

— Nagy kópé vagy te, öregem!

— Kolduszsebet csak kópésággal lehet megtönni. És most megyek, fiam. Rád bízom, hogy kiüsd vetélytársadat a nyeregből.

Alig ment el az öreg Pogány, midőn a kert lugasa ketté válik és Csajthay Pogány elé lép.

— Mit keres itt? — kérde mogorván.

— Mi köze hozzá?

— Az, hogy én szeretem Annát.

— Nos! Én is szeretem.

— Én feleségül akarom venni.

— Magam is azt akarom.

— Nem fogom tűrni, hogy önhöz menjen.

Pogány dühbe jött.

— És mi jögon nem tűrné?

— Itt voltam a kertben. Hallottam mindent. Ha ön vissza nem vonul, akkor egy közönséges gazember!

Pogány fenyegetőleg fölemeli botját.

— Arám házát kimélem, különben leütném, mint egy ebet.

— Nos, én nem kimélem, — kiáltá Csajthay, — és hatalmas pofont mért Pogány arcára.

— Ezzel tartoztam a szép szöktetési és meggyalázási tervért.

Pogány toporzékolt.

— Ezt csak vér mossa le! Élet-halálra hívom páros viadalra.

— Egy gazemberrel, mint ön, nem mérhetem össze kardomat.

— De egyikünknek halnia kell, — toporzékolt Pogány.

— Jó, — felelt nyugodtan Csajthay. — Akkor amerikai párbajt ajánlok. Döntsön a sors felettünk.

Kaján mosoly vonult arcára Pogálynak ez ajánlatra.

— Az életben maradó jutalma Annuska leend.

— Vagyis a hozománya, — mert ön csak erre pályázik, — felel csipősen Ferkó.

Végezzünk azonnal.

— Helyes, de hol veszünk egy fekete és egy fehér golyót?

— Ott a szőlőlugas. Fekete és fehérszem szőlőt.

— A fekete, halál.

— Igen, a fekete halál, még ma.

Pogány a lugas szőlőtökéiről letép két szemet és egy kalapba téve, összerázza.

— Ön sértett meg engem, önnek kell húznia. A fekete szőlő még ma halál.

Csajthay behunyta szemét és siri csendben nyul a kalapba.

Megnézi a kihuzott szőlőszemet: fekete.

— Fekete — rebegi.

— A halál — kiált kárörvendő mosolylyal Pogány és a kalapot hirtelen mozdulattal fejére teszi.

Csajthayban a kalapfeltevés borzasztó gyanut ébresztett.

— Vegye le kalapját és mutassa meg a másik szőlőszemet.

— Ne parancsolgasson, — hebegi Pogány.

Egy gyors mozdulattal lerepült a kalap és kiesik belőle a másik szőlőszem is. *Ez is fekete volt.*

— Nyomorult gyilkos! Törbe akartál csalni. Elkotródj, mert ha még egyszer szemem elé kerülsz, összetöröm rajtad vasbotomat.

Pogány megsemmisülve kotródott ki, a kapuból sziszegte vissza vészjóslóan:

— Még találkozunk az életben!

A jóslat.

Mig a kérők között ezen végzetes és izgalmas jelenet lejátszódott, ezalatt Annuska egy jövendőmondó vak, vén cigányasszony ajtaján kopogtat.

— Ki jár erre? Kit hoz a sátán megest, — zsörtölődik egy remegő hang.

— Sári néni, jó szándékkal jövök. Én vagyok, az Annuska.

— Aki minden héten adsz nekem kenyeret, pénzt?

— Az, Sári néni.

(Folytatjuk.)

PETŐFI SÍRJA.

Irta : **Csiszár Antal.**

A bérczes Erdélynek legregényesebb részén fekszik Segesvár. Festői szépség a város fekvése, egy kis völgyben hegyektől körülövezve terül el. Északi részét a Nagyküküllő mossa s lassu, lomha folyásával, ezüst habjaival nyaldossa a várost. A folyón túl egy sík völgy terül el, amely felnyúl Székely-Keresztúrig. E völgy volt tanuja azon nevezetes csatának, amelyben a szabadlelkű nagy költőnk, Petőfi Sándor, esett el.

***

1849. évi július hó 30-án Bem apó — amint a székelyek szokták nevezni — kicsiny seregével Székely-Keresztúrt táborozott s itt fesztelenül folyt a jókedv, hisz másnap harcra kelnek Lüders tábornokkal. Ez alkalommal szavalta el Petőfi „Egy gondolat bánt

Petőfi egy kis csapatral orozsláni bátorsággal küzd s kezeiktől az ellen, mint kéve, halomszámra dől, végre belátván, hogy hasztalan küzdenek a túlszámú ellennel, menekülniök kellett. Áttörvén az ellen sorát, Székely-Keresztúrnak tartottak, de észrevevén egy kozákesapat, üldözöbe vette a menekülő magyarokat. A székely csapat észrevevén az üldözést, visszafordult a kozákság földet rengető táborára, hogy hősökhöz méltóan szemben fogadják a halált, csak arra kérték Petőfit, hogy míg ők feláldozzák éltöket, addig meneküljön, mert a hazának nagy szüksége van reá.

Az összeütközés hevesen folyt, a maroknyi magyar drágán adta életét, mert minden átengedett talpalatnyi földet vérrel áztatott.

Elhulltak rendre mind, csak Petőfi menekült s mire a kis csapat éltöket adta Petőfi megmentéseért, ő már messze járt. Még hallatszott a viaskodók ordítózása a távolból, midőn Petőfi Héjjasfalva községhez ért s ekkor hátrapillantván, a távol láthatáron felismerte üldözőit, kik nyilsebességgel közeledtek felé.

A világ legkisebb törpei.

engemet“ című költeményét s késő éjjelig vigan folyt a poharazás.

Július 31-én vérpirosan bujt elő a nap, megszólaltak a harci tárogatók, talpraállott az ötezernyi magyar had s csatasorba felállva, Bem apó vezetése alatt Segesvár felé indult, hogy az ott táborozó Lüders osztrák tábornok nyolcezezernyi hadával szembeszálljon, amelyhez még tizenkétezer orosz csatlakozott.

Az ötezer válogatott székely Fehéregyház és Héjjasfalva között foglalt állást s nemsokára a harc kezdetét vette.

Mindkét fél vitéken harcolt, mintha tudták volna, hogy e nap lesz a döntő s egyikére végzetessé válik. Mint Leonidás hadserege, oly hőiesen védte magát a maroknyi székely s valahányszor csüggedni kezdett, mindannyiszor új erőt öntött buzdító szavaival Petőfi.

A csata kora reggeltől, késő délutánig tartott változó szerencsével, amely alkalommal az oroszok hadvezére, Skariatín, a csata áldozatául esett, de végre mégis győzött a túlszámú ellen, mert a félistenek, a hős székely fiúk, nagyobb része a segesvári téren lelték sírjukat.

Petőfi lovát megsarkantyúzva, igyekezett a községet elérni, itt szemébe tünt egy magas kőfállal kerített urasági udvar, mely gróf Halter birtokát képezte, be menekült oda. Azután nemsokára megérkezett a rohanó kozákság is s villámként nyargaltak a falun keresztül, anélkül, hogy észrevették volna Petőfit.

A porfelleg leszállt, az üldözők zaja elesendesült és már Petőfi megmentnek hitte magát. De alighogy egyik vész elmúlt, a másik követte, mert a kozákok átvonulása után megtelt az utca a falu román lakóival.

Hire futott, hogy menekült van a kőfállal bekerített udvarban. A falu román lakói kaszával, villával, fejszével támadták meg Petőfit. Azonban Petőfi védelmi állásba helyezkedett s aki belépett a lerombolt kis kapun, az halálra lett. Halomradőlt az ellen Petőfi halálthordó kardcsapásaitól.

Végre belátták, hogy másképp le nem győzhetik, ha egyszerre nem támadnak. Ekkor általános rohamot intéztek Petőfi ellen s miután sikerülvén az egyiknek egy létra segítségével a kőfalat megmászni, hátulról egy halálos csapást mért Petőfi fejére, ki a csapás következtében azonnal lovára hanyatlott. Ezután a vad

esőselék-tábor örömrivalgás között kivezette az utcára a lovat, hogy menjen, amerre akar.

S megindult a ló, visszafutott Petőfivel a csatamező felé, ahol elhaladt az úton, piros véryomok látszottak utána. Petőfinek kifolyó vére volt.

A ló örült nyargalására eszméletre tért Petőfi, leszállt lováról s a buni-hidfőhöz kötvén lovát, ő meg a hidfőre támaszkodva, merengett a lemenő nap pompájában.

A nap haragos, bibor szint öltött, talán azért, mert fájlalta ezen kicsiny sereg hős bajnokának elhunytát, vagy a nap is megkönyezte Petőfi halálos sebét, akit egy nemzet most is gyászol.

S midőn a leszálló nap még egyszer visszaveté aranysugarait a csatasíkra, Petőfi pisztolyát voná elő s lovát keresztüllövén, így szólt:

— Ha engem nem hordhatsz, ne hord ellenemet.

S szegény pára fájdalmasan tekintett még egyszer gazdájára s megszűnt élni.

Petőfi meg papírt vont elő s a sebeitől kiomló vérrel egy lelkesítő költeményt akart írni, de csak annyit írhatott: „Hazám“, mert a következő pillanatban összeroskadt s kezeiben görcsösen szorongatta a papírt.

Elszállt nemes lelke egy jobb honba, fel az... égbe, meghalt.

Elveszett benne a hitvesszerető, a kitűnő hazafi s az a harczi, ki nemcsak karddal védte hazáját, hanem tollal is, ki odadobta életét, családi boldogságát a haza üdvéért.

Még egyszer visszaveté a nap aranysugarait, talán azért, mert tanuja akart lenni e gyászos eseménynek, vagy az égbolt uti pályafutását feledve, megállt, hogy végigtekintse nagy költőnk halálát, vagy hogy az elhunyt harczosok felé arany szemfedőt vonjon.

Igy állt a nap az égbolton hosszan s talán könnyeit is hullatta az elhunytakért, míg végre eltűnt, nem bírván fájdalmát többé, elszállt pihenni.

A beálló est lassankint szétválasztja a küzdőket, csak egyes csapatok harcznak még, végre csak egy-egy ember, míg végre elnémul minden. Haldoklók s esonka tetemek forognak a kemény tusa alatt elgázolt fűben, egy-egy meglőtt paripa emeli még végerővel fejét búcsúzólag a felkelő mélabús hold felé, itt egy elesett magyar huszár keresi szemével az ég kapuit, melyen át a mennyország mosolyg felé s elbúcsúzik a szép tájaktól, a kedves, nagy Alföldtől, hol nejét és gyermekét hagyta, kiket többé nem fog látni.

Végre lassan-lassan az éj elfedi a haldoklókat. A csillagok mosolyognak a föld eme borzadalmain s ha minden halottért lehullana egy csillag, akkor teljesen sötéten maradna az ég.

Csend van, siri csend. A sóhajok is elnémultak, csak a vértől kiáradt patak egyhangu csobogása hallatszik s a futó habok sustorgása, mintha ők is könnyeiket ontanák, oly fájdalmasan nyögdécselnek.

Egyszerre csak borulni kezd a láthatár. Vészterhes, fekete fellegek sietnek az eget eltakarni, a csillagok is elbujnak a fellegek mögé, melyek egymást üzik, hajtják. Mintha minden egyes felleg az elesett székely hősök lelkei volnának, akik nem szüntek meg harcolni meghaltuk után is s lelkük vészes fellegekké alakultak, hogy megfélemlítsék az ellent.

A koromsötét éjt a villámok kísérteties fénye, a siri csendet az ég dörgése zavarta meg, mintha talán az elesettek lelkei odafönt folytatnák a harcot, vagy az ég is könnyeit hullatná az elesettekért, mert oly égi háboru keletkezett, mintha a föld hátán lévő minden élő lényt magával akarna söpörni.

Nagy vihar támadt, melyet omló zápor követett, hogy patakba folyva, egyesüljön a földi háboru piros vérpatakjával, vagy talán meg akarták nézni a fekete fellegek, hogy milyen harc folyt idelent? Vagy megkönyezte maga az ég is e napot s gyásza jeléül fekete fellegekkel vont körűl e tájat?

Nagysokára alább hagyott a vihar dühöngésével s megszűnt a zápor. Itt-ott ritkulni kezdtek a fellegek s néha-néha a felhő foszlányain keresztül ki-kibukkant mélabúsan a hold s ezüst sugarait lövelte le a földre, hogy megtekinthesse a csataterét és az elesett harczosokat. Csend verte föl tanyáját a harcmezőn, csak néha-néha a néma csendet egy-egy merész martalócz lépése zavará meg, meglopva az elesetteket. Egy ily zsákmány után járó román Petőfit is fölélé, miután előbb kifosztván, eltemette saját kukoriczás földjében.

***

Törpék, mint erőművészek.

Fölkelt a nap s legelső sugarát bocsátá a harcsterre, hogy azt megaranyozza. A kibuvó nap sugarai megtörvén a kék hegyeken, arany küllöket lövelt szét a mezőn. Minden aranyvá változott. A fák lombos árnyai, amik között sugarai átszűrődtek, megaranyozva a harmatos fűvet, fényhidat vetett az alatt kanyargó Nagyküküllőre, mely mint egy zöld bársonyra tett gyémánt-sor csillogott a réteken végig, míg távolabb a rétek világoszöldjét sötétebbzöld, az erdős dombok, melyeknek csúcsaira biborszint festett a felkelő nap. Ugy néz ki mindegyik hegy, mint egy óriás, biborpalástba, kinek homlokát a felkelő nap csókolgatja. Arany szoborrá változtak az elesett hősök.

A felkelő nap arany sugarainak csókjaival szárítá fel a biborharmatot, hogy be ne szennyeződjék, amelyet biborrá festett az itt kiomló hősök vére, mert száz-negyvenhárom székely esett el, amely nemzetnek minden csepp vére aranyat ér.

Később megjelentek a halottgyűjtők, összegyűjtvén az elesetteket és egy közös sirba temették. Az elesett hősök sirját most egy emlékkő jelzi, amelyet utóbbi időben gróf Haller Lujza úrnő gyönyörűen kiparkirozott

s minden évben a legszebb virágokkal ékesíti a közös sirt.

De a természet is lerója hódolatát, mert tavaszon vadvirágjaival ékesíti fel e szent helyet. Ott nyílik tavasz ébredésekor a legszebb harangvirág, mintha e virágok akarnák pótolni a lélekharangot s csilingelnének túlvilági hangon az itt elhalt hősök lelki üdvéért; a szellő is hosszan elenyelg velük s egymásnak szebbnél-szebb regéket mondanak az elmúlt időkről, azokról az időkről, amikor az alattuk nyugvó hősök oroszláni bátorsággal szálltak szembe a tiszszerte nagyobb ellenel, amikor ők mindannyian félistenek valának.

Nagy volt akkor a magyar, kit megbámult hős csodájáért az egész világ, de a székely vér se fajult el még, mert e sirhoz elvándoról kicsinyje és nagyja s el nem mulasztja, hogy egy virágkoszorút ne helyezze a közös sirra, a benne nyugvó hősöknek.

De hisz Petőfi nem halt meg. Ő él, igen, minden magyar szívében, mint a magyar nép szívhezszóló lantosa s élni fog mindig, míg e honban magyar szív dobog.

Inkább a magányban.

*Bevallom, hogy nem szeretem
A sírgazdag temetőt,
Nyughelyül inkább kívánom
Az erdőt, völgyet s mezőt.*

*Hol a lombok suttogása
Sző tündéri álmokat,
És a vihar dob síromra
Letépett virágokat.*

*A sírkertben hangot adnak:
A gond, keserv s fájdalom,
A ritkábban járt vidéken
Csendesebb a nyugalom.*

*Igaz, hogy a kegyeletnek
Több alkalma nyílik ott,
De olynak fájdalma is több,
Kit mindenki elhagyott.*

*Míg azoknak, akik messzebb
Nyugszanak a föld alatt,
Ha olykor meglátogatják,
Több vigaszt s örömet ad.*

*A sírunk ott is közel van
A helyhez, melyhez jutunk,
Mikor testté lesz az ige,
S lelkünkben feltámadunk.*

Lauka Gusztáv.

A TOLVAJ.

Irta: B. Király Béla.

Halottak estéje volt. Csendes szép őszi este, mely kedvezőségénél fogva csak emelte a hatást, mi a halottak iránti adózás szent napján megnyilvánulni szokott. A kivilágított ablakoktól szinte fényben játszott az utca.

A temető szinte ragyogott a megszámlálhatatlan gyertyák pazar fényétől. A nyüzsgő embertömeg között ki-ki igyekezett sirdombját rendbehozni, feldiszíteni. Emitt két gondos kéz gvomlálja a nemesebb virágok közé burjánzott sárgult leveleket, míg amott reszkető kezekkel igazgatja gyertyáit drága halottja keresztfájánál. Majd siri csend, közben itt-ott fuldokló zokogás és egy-egy érzékenyebb sajtóbb fájdalom erősebb kifakadása színezi a bús hangulatot. Az esti fényben kegyeletteljesen emelkedik ki a sok szép őszi virágoktól ékesített sirdombok sorozata.

Egy szépen gondozott sorban csupán egy elhanyagolt sirdomb volt. Egy elhagyatott sirdomb, melynek alásülyedt keresztfájánál gyertya sem égett s virág annál kevésbé volt rajta. Kopott, züllött külsejü gyerkőcz térdelt a megviselt kereszt előtt, csendesen imádkozva. Majd később hangos zokogásban törve ki, ráborult a kedves dombra és sűrűn omló forró könnyeivel áztatta a száraz, porhanyó rögöt, mely az ő drága halottját takarta!

Anyját siratta. Azt a jó anyái, aki alig egy éve szakadt el tőle, odahagyva őt a nyomornak, a mostoha sors hánytvetődésének. Hisz azelőtt sem volt éppen jó dolga, oh de azért boldognak érezte magát. Kettecskén a maguk szegénységükben megtalálták egymásban a hősönös örömet. Az anya a fiuban, a fiu az anyában. S e két érzés összeforrva a boldogság tudatában, szinte könnyebben elviselték az élet terheit! De most! Most rideg minden körülötte. Az elhagyatottság rémes árnyalata veszi csupán körül. Még olyan sincs, aki meghallgassa szíve keservét, hát hogy volna olyan, aki segítene szenvedő életén... és csak sir, zokog tovább, fájdalmas hangon panaszodik a néma, rideg hantoknak. A sok közül akadt mégis egy szánakozó ki figyelmes lett kínos vergődésére. Könyörületes jósággal lépett hozzá a szánakozó s egy gyertyát nyújtott oda neki. A fiu hálásan köszönte meg a kegyelet eme parányi megnyilatkozását. A gyertyát nyomban kettétörte s a kereszt két szélére illesztette.

Ugy érezte most, mintha fájó szívében némi enyhítő ír szökött volna be. Felállott térdeplő helyzetéből és egyideig révedezve nézegette lobogó gyertyáit, majd széttekintett a közelben lévő sírok között. Ugy tetszett, mintha valami még hiányoznék neki... Mintha nem volna teljesen kielégítve lelki vágya azzal a két gyertyával, habár azt is a könyörületes jóság adta neki. Ő többet akart. Ha már azok a kis gyertyácskák némileg figyelmet érdemlővé emelik azt az elhagyott sirdombot, mért ne lenne a kegyelet teljes. Virágot akart, kért is, de nem kapott. Hisz ilyenkor senkinek sincs annyi, hogy másnak is juttasson. Ha mégannyi volna is némelyiknek, mind rára néznek kedveseik dombjára!... Hát ő hogy nézze ezt az igazságtalanságot. Hisz jól látja, hogy egyik-másik sirdomb annyira megvan rakva virággal, hogy észrevehető sem volna, ha onnan egy-két fogás az ő elhagyatott, kopár, porhanyó rögökkel takart sirjára jutna kegyeleti dísznek! Hisz olyan elhagyatott sirdomb az, hogy nagyon ráférne egy kis virág. Virág?! De hol vegyen ő virágot?!

Egy pillanatig tétovázva nézett maga elé. Majd mintha biztató választ kapott volna önmagától, otthagya kedves sirdombját, határozott léptekkel befelé tartott a városba.

Meglehetősen öreg este volt már, de azért világos volt az utca a megvilágított ablakoktól. Csak egynémely hosszabb falazatu portáknál halványult el a fény. Egy ilyen helyen megállott és félénken kapaszkodott belé a díszes rácsú kerítésbe. A kert belül Domay szenátorné nagy gonddal ápolt virágoskertje volt. Roppant virágkedvelő matróna, aki minden idejét annak ápolására szentelte, mintha csak élethivatása lett volna. Amellett igen fősvény, fukar, dehogyan adott volna a világnak is egy szálát

valakinek, ha úgy megkívánta. Pedig sok kívánnivaló szép virág díszítette jóhírű kertjét, különösen a kedvező ősön. Büszke is volt rá, sőt féltékeny. Éjjel-nappal őriztette külön felfogadott örökkel. S jaj volt a cselédségnek, ha rájött, hogy meglopták egy-két ibolyacsokorral. Szinte örült szenvedélyességgel féltette virágjait. El is nevezték kertjét „Nebántsvirág“-kertnek.

... De mit határoz ez egy jóságos gyermeki lelkületnek, ki a legnagyobb áldozatra kész, hogy feledhetlen anyja emlékének bensőtől ösztönzött külső kegyelettel adózzék!

Ezért még lopni is kész, ha másként el nem érheti. Pár percnyi óvatos kémlelődés után belül volt a kerítésen és tépte tövestül a vak sötétségben a szép virágokat, úgy ahogy kezébe akadt. Egyelőre nem háborgatta semmi és már körülbelül nyalábon volt, mikor az örök a tolvajnak neszét véve, üldözőbe vették.

A tolvaj azonban szerencsésen kiugrott és nyomtalanul eltűnt a sokaság között.

Az örök nyomát vesztve, visszafordultak, hogy a kárt konstatálják. A nagy lármára az öreg szenátorné is fölérzett és rettentő rikácsolással fejezte ki boszuvágyát a tolvaj iránt.

— Meg kell keríteni a tolvajt, ha a föld alul is, addig nem nyugszom!... ez borzasztó... szörnyűség... a legkedvesebb virágaimat tette tönkre... irtózat!... Oh, kérlelhetlen leszek vele szemben, ha megfoghatom.

— Meg kell fogni, ha mondom! — dörgé rettentő boszuvágygyal. — Majd ájul'an roskadt alá!

Az örök látták, hogy a szenátorné egészen oda van és tudták, hogy még meg is betegszik, ha nem lesz, akin boszút álljon. A tolvaj keresésére indultak tehát. Tudták, hogy a temetőben kell lennie. És a tolvaj csakugyan ott volt. Lihegve a szaladás fáradságtól, hyénamódra kaparta a száraz rögöt, hogy a lopott virágok életerős gyökereit belesülyeszse. Ah, mennyire jól esett érző szívének, hogy ezt megtehetette, ha mindjárt nagy félelem árán is!

Néhány perc alatt meg volt a munka. A szépen megtermett nemesfajú virágok talpon álltak és szinte kiemelték azt a sirdombot a többi közül.

Ez volt a veszte.

Az örök a virágról felismerték a tolvajt és nyomban lefűlelték.

A fiú remegve kapaszkodott a keresztfába, mintha onnan kérne segítséget. Sirt, jajgatott, hogy ne bántásák.

Az örök azonban nem sokáig teketóriáztak vele, hanem gyenge karjait kiszakították a keresztfából és magukkal vonszolták a tolvajt a szenátorné elé.

Sajnálták is, de mindegy. Ők a maguk hibájukat enyhítik azzal, ha a szenátornénak lesz kin boszút állnia. Mikor a szenátorné meglátta a két ör közt a tolvajt, örületes indulatossággal rohant felé és tiz körmét sasmódra kimeresztette, hogy bevésse a tolvaj arcába.

Még el sem érhetette, már tele torokkal kiabálta:

— Nyomorult ripők, tolvaj, kikaparom a szemed, szíjat hasítottok a hátadból, ha kezembe kerülsz! És azzal feléje rohant.

A tolvaj azonban most már nem hátrált. Tudta, hogy ki nem kerülheti a következményeket, félénken bár, de azért elszántan várta büntetését!

A szenátorné azonban, — daczára felindultságának, — nem ütött rá, hanem hirtelen meggondolta a dolgot. Mintha csak kegyelmet követelt volna a tolvaj: fájdalomtól és kétségbeeséstől vonagló arcza, lassanként lecsillapodott lobbanó haragja. És inkább a szájalom, mint a boszu hangján szólott hozzá:

— Hova tetted azokat a szép virágokat? ... te! ... te! ...

A fiú egyideig nem szólt, csak sirt, zokogott s kopott, foszlányos kabátkaujjával egyre itatta csorduló könyeit.

— Hát nem tudsz szólni? ... vagy ...

— É-des a-nyám sir-já-á-ra! ... — hebegé közbe fuldokló zokogással a megtört tolvaj.

A szenátorné egy pillanatig maga elé bámult, majd megfordult s úgy látszott, mintha könyeket törölt volna ki szemeiből

Intett az öröknek, hogy hagyják el a gyermeket. Maga pedig lehajolt és kitépett még egy néhány szálat a legszebbikből és szinte gyöngéd nyájassággal nyújtotta a tolvaj felé.

— Nesze, fiam, vigyél ezekből is édesanyád sirjára. — Vigyél, vigyél amennyi kell, nem haragszom érte, hiszen ugysis arravaló. Ugy-e, hát apád hol van, hogy hívják?

— Az is meghalt már régen, Rákos László volt a neve.

— Hát ki gondoz akkor? tán valamelyik rokonod?

— Rokonom sincsen, senkim sincsen, — a jó emberek kegyelméből élek.

A szenátorné arcza most mindinkább elhalványodni látszott és bizonyos meghatottságtól átérzékenyülve, a szájalom hangján kiáltott be a cselédházba:

— Panni te, Panni!

És a cseléd a parancsszóra megjelent.

— Vigyétek be ezt a szegény árvát. Mosdassátok meg a morczust és bujtassátok jobb ruhába. Itt fog maradni köztetek a háznál, miközben jóságos kegyességgel törölle le tenyerével a végigfutott könnyecskéket a megfélemlített tolvaj arczáról!

Halottak napján.

*Kinek osztályrészül nyomor jutott s bánat,
Kinek irigységre gerjed fájó szíve,
Látva a pompában úszó gazdagokat,
Jöjjön a halottak csendes nyughelyére!
Akit elérhetlen vágyak háborgatnak
És lelke nem talál megnyugvást e földön;
Aki ezéltáblája lenézésnek, gúnynak,
Halottak napján a temetőbe jöjjön!*

*A nyomorral küzdő, a bánattól gyötört,
Az irigy, fájó szív itt enyhülésre lel,
Mert egyenlőség van a halottak között:
A gazdag és szegény egyaránt porlad el.
Nem háborgatnak itt elérhetlen vágyak!
Gúnynak, lenézésnek helye itt nem lehet.
A sárgult levelek elmulást susognak ...
Ott a túlvilágon van az örök élet!*

*Hit fátyolán át látjuk a szép hazát,
Hol üdv és boldogság vár a szenvedőkre,
A jótett és erény elnyeri jutalmát;
Ott van igaz öröm és égi szent béke!
Kiket úgy szerettünk, kikért szívünk eped,
Kiknek porhüvelyük lent a földben nyugszik,
A fényes hazában viszontlátjuk őket,
Csak lelkünkben a hit megmaradjon mindig!*

*Remény fényugára léptünk vezérelje
Tövises pályáján e rövid életnek,
Hogy le ne bukjunk a kétség örvényébe,
Terhe alatt a sok kínnak, szenvedésnek.
Bizzunk abban, mit az Istenember ígért,
Hogy jutalmat ad a békén szenvedőknek,
Ő, ki szeretetből értünk hullatott vért!
Reményfénye legyen védője éltünknek ...*

*A Szeretet — ez az isteni szikra! —
Szálljon be azoknak jéghideg szívébe,
Kik jólétben vannak s ott lobogjon lángra,
Akkor felszárad a szegényeknek könye ...
Itt a temetőben, ez a bús enyészet
Intő példa arra, hogy minden elmulik;
Egyedül a jótett, az igaz szeretet
Marad meg és felhat az Isten trónjáig!*

Kritsa Klára.

Laczikából angyal lett.

Irta: **Kozma János.**

I.

Egyszerű lakásban magányos házaspár. Nincs rokonuk, alig van barátjuk, csak kettecskén éldegélnek. Éltük örömtelen, sivár.

Szegényes nyoszolyán feküdt a nő, a férj mellette . . . imát, hő imát rebegett ajkuk.

Édes reménnyel, vallásos áhitattal várták a „gólyát“, hogy felvidítsa a kicsi családot, megaranyozza s a boldogság tündérpalotájává varázsolja az egyszerű lakást.

Éjféli tizenkettőt ütött a közeli toronyóra. A fenséges természet siri csendességben . . . mély álomba

A legkisebb házaspár.

merült a nagy mindenség, csak a „gólya“ szárnycsattogása hallatszott.

A rolettás-ablakon be-bekandikált a mosolygó hold, mintha csak ő is részt akart volna venni abban a nagy örömben, amelyet az ifju pár oly édes reménnyel epedve várt.

Egyszer csak suhogó szárnyakon megérkezett a „gólya“, csőrében aranyos pólya, aranyos pólyában még aranyosabb baba.

Sirt-rítt az iczi-piczi jövevény; siró hangjával köszönté édes szülőit.

Csókra várta édesanyja . . . csókolta az apja.

Angyali szép gyermek! Olyan volt a kis fejcskéje, mint egy aranyalma. Bodor volt a haja, kék a szeme, szabályos mindene.

Apuskának, anyuskának nagy volt az öröme.

Szegények voltak a szülők, nem volt, ma sincs vagyonuk, de azért az aranyos kis „Babuskát“ Dárius kincseért, sőt az egész világért nem adták volna oda senkinek.

Másnap elvitték templomba, keresztvizre tartották. S a szent kereszttség felvétele után keresztmamája örömtől sugárzó arccal vitte haza szülőihez a kis Laczikát.

Boldog volt az apa, boldog a beteg anya. Feledve lett a gond, feledve fájdalma.

A szegény család otthonát a „gólya“ bearanyozta.

Vigság volt a házban, még pedig nagy, a bú messze úzve. Koma, komaasszony, egy sereg vendég Laczika tiszteletére a szegény, de boldog család asztalát körülülte, persze, csak képzeletben, mert a valóságban hiányzott az a fő-fő valaki, ki a lakomához a szükséges eledeleket elkészítse.

De mindennek dacára nem búsultak, éltették Laczikát, ittak az aranyos „Babuska“ egészségére.

II.

Ismét megjött sötét szárnyakon az ábrándos, csendes estve. A kis család ablakára kis madárka szállt, boldogságról álmorozva, boldogságról csicseregve.

Ott benn a kis szobában álmorra hajtotta fejét az apa s anyjával együtt elszenderedett Laczika is.

Az apa boldog jövőt álmódott fiacskájának. Az anyának pedig álmában megjelent egy angyal:

— Isten küldöttje vagyok. Tehozzad jöttem, jó asszony. Az Istenkének nagy szüksége van egy kis angyalkára, azért jöttem, hogy Laczikát magammal vigyem fényes mennyországba.

Ne vidd el, angyalka, ne vidd el Laczikát! Mondd meg Istenkének, hogy a szülők is nagyon szeretik az ártatlan kis babát, — és itt keservesen sirni kezdett a beteg anya.

A férjet az álmokozta sirás felébresztette boldog álmából, lámpát gyújtott és félve közeledett neje ágyához, hol aggódó pillantást vetett a még mindig álomban sirva beszélő hü feleség arcára s göresösen vonagló fiacskáját karjára emelte s apai szive még sosem érzett olyan égető fájdalmat, mint akkor, midőn — csalóka álma után — karjai közt az aranyos „Babuskának“ ártatlan lelke készült Istenéhez, az angyalok közé felszállni a mennybe.

Az anya is felébredt bánatos álmából s karjait feje felett összekulcsolta és siró ajka folyton azt rebegte:

— Ne vidd el, angyalka, ne vidd el Laczikát, hagyd itt szülőinek a kedves kis Babuskát!

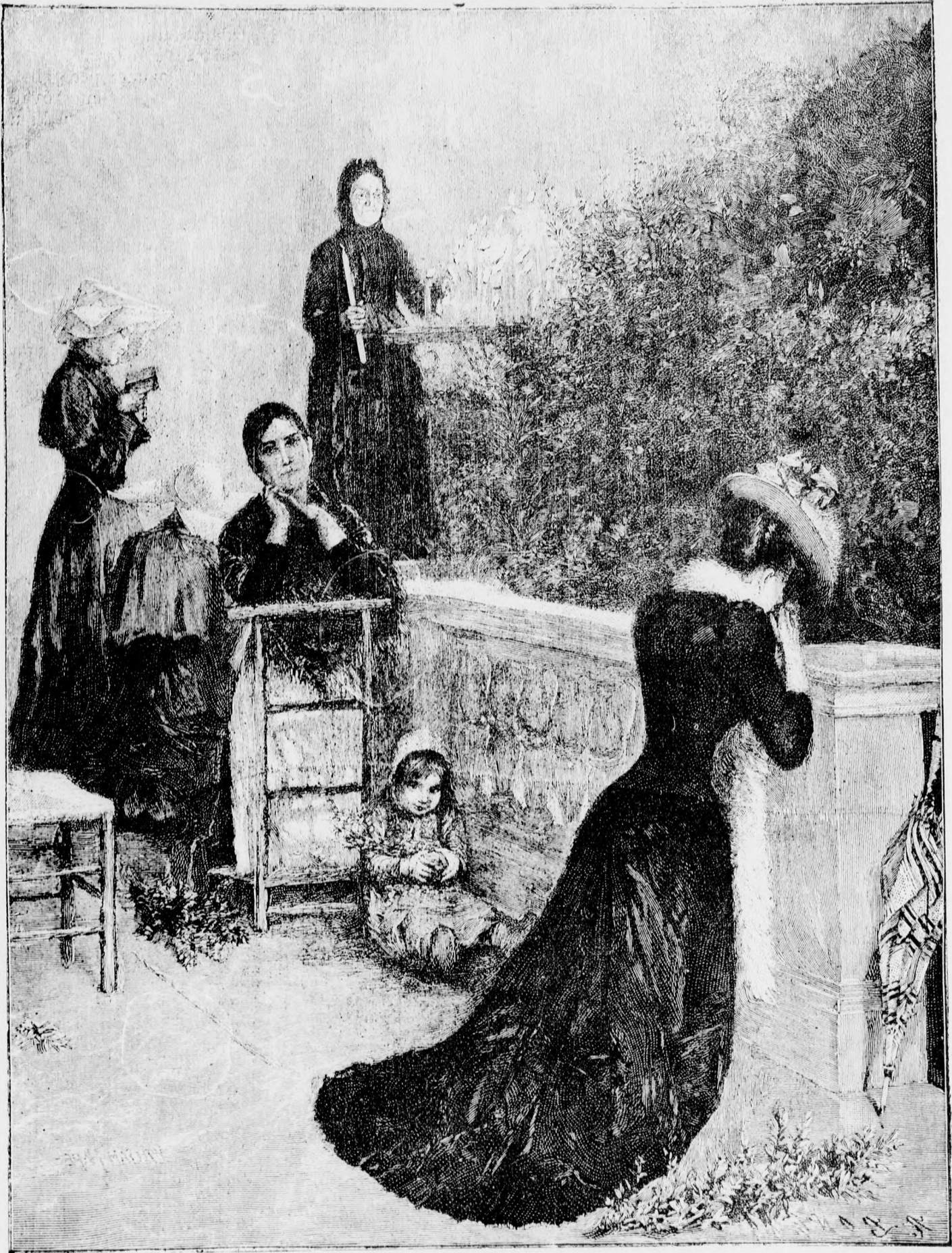
De az Isten másként akarta. Épp abban a pillanatban csukódtak le Laczikának könnyes szemei és egy utolsó erőltetett sóhajjal felszállt az ártatlan lélek Isten mennybéli fénytrónusának zsámolyához.

Az apa szemeiből megeredtek a fájdalom könnyüi. A kis holt gyermeket odatette anyja mellé az ágyra és zokogva borult szenvedő neje keblére és együtt sirtak, együtt zokogtak soká, nagyon soká.

Szivüknek mély bánatával el-elsiratták a kedves kis Laczikát, majd megnyugodva az isteni végzésben, egymást vigasztalták s vallásos áhitattal emelték siró szemeiket az égre, Isten fénytrónusa felé, hol a kis Babuskát látták angyalok seregében szolgálni az Úrnak.

Hisz: Laczikából angyal lett.

Halottak napján.

Halottak napján.

*E bús napon a temető felé
Sok szenvedő szív vándorol
S a sírra forró könnyek hullanak,
Hol béke, nyugalom honol.*

*Oh, a halott már fenn az üdv honán
A földi bajtól mentve már,
A napja többé le nem alkonyul,
Egén le nem húny a sugár.*

*De, oh, mi itt lenn küzdünk egyre még,
Könyektől ázik kenyerünk.
Békét keresve rá nem akadunk,
Nyugalmat itt nem lelhetünk!*

*Oh, hát könnyörögj értünk, jó halott,
Ott fenn az Úr trónja előtt,
Hogy szánja meg a földnek vándorát,
A küzködőt, a szenvedőt!*

*Talán meghallgat téged még az ég,
Mely nem figyel szavunkra már,
Az üdvözültek fényes csarnokán
Imád meghallgatást talál.*

*Rokonsírokra könnyek hullanak,
Oh, hulljatok, csak hulljatok!
E napon az elhullott könnyeket
Följeggzik fent az angyalok!*

Varsányi Gyula.

A Szabó Márton szerencséje.*)

Irta: Szivos Béla.

Két harangja volt a falunak, de bizony a kettő sem ért egyet, mert a nagyobbik rég megrepedt, s hiába húzta Bürkös Péter, a harangozó, inaszakadtából, csak nem igen volt abban köszönet: a hangja a falu széléig sem hallott, s még ez a gyarló hang is olyan rezgős, olyan nyöszörgős volt, mintha azért könyörgött volna szegény harang, hogy ugyan ne rángassák már tovább!

A másik, a kisebbik, nem lett volna ugyan megrepedve, de hát ez meg már módnélkül megkopott s olyan különös hangja volt, mintha két ócska kapát vertek volna össze. Kurátor uram nagy bölcsen azt mondta rá, hogy *megsiketült*, azért szól olyan furesán.

De hát hiába siketült meg a kis harang, hiába kongott olyan siralmasan a nagyobbik: nem könyörült rajtuk sem az eklézsia, sem Bürkös Péter; amaz nem öntetett újakat, Péter meg csak annál keményebben rángatta a tisztas szerszámokat: hátha egy kis erősebb hangot bírna belőlük kiszorítani.

S így folyt volna ez, ki tudná meddig, ha egyszer a jámbor, istenfélő Szabó Márton tinója el nem kóborog az árokpartról, a hova legelni ki volt csapva.

De hát a boczi elkóborgott. Nyilván soványollotta a füvet s borjúészszel azt tette fel magában, hogy ő bizony odább megy egy kicsit; amarra a határ felé, mintha kövérebb legelő mutatkoznék.

A gondolatot tett követte s a tinó, a Lombár, legelészve szép lassan odább indult.

Sem csősz, sem egyéb izgága ember, a ki útját állotta volna, sehol sem mutatkozott s így aztán a Lombár egyszer csak azon vette észre magát, hogy

*) Mutatvány szerzőnek „Ócska Történetek“ cz. művéből. (Budapest, Hornyánszky V. kiadása. Ára 2 korona.)

már a harmadik falu határában kóstolgatja a füvek minémüségét.

Csak hogy itt már a Lombárt is észrevették, amint éppen egy luczernásnak neki állott, hogy azt is megkóstolja. A föld gazdája ottan körül kapálgatott s amint a jövevényt megpillantotta, először is jól végigvágott kapanyéllal a horpaszán, azután pedig behajtotta a falu házához bitangásba, kegyetlen szóval megmondván a birónak, hogy egy forintot alul ki ne adja senki fiának, mert kárban találódott!

Amint Szabó Márton uram észrevette, hogy nincs a borjú, mindjárt rosszat sejtett, kivált mert látta a nyomokból, hogy a Lombár kifelé indult a határból. Megesóvalta a fejét, nyakába akasztotta a szeredást, előkereste a botját s megindult a szökevény fölkeresésére.

Rá is akadt csakugyan. De majd hanyatt esett, amint a bírótól meghallotta, hogy egy forintot kell érte fizetni. Szörnyű lelketlenség annyit kérni!

De meg forintja sem volt Szabó uramnak. Kikasztotta hát nagy búsán a szeredást a nyakából s odaadta zálogba; a borjún meg jól végigesapott, azután hazafelé indította.

Hanem amint a templom mellé érkezett, megkondult a toronyban a harang, nem is egy pedig, sem kettő, hanem három. És milyen szépen, milyen gyönyörűen, mintha valamennyi csupa ezüstből lett volna! Valami nevezetes halottnak harangoztak s éppen be is fordult a szomszéd utcából a gyászos felekezet.

Márton gazda megállott, tisztességgel levette a kalapját, s végignézte a szomorú menet elvonulását. De még azután sem mozdult a helyéről; oda támaszkodott egy akáczfához s hallgatta tovább nagy lelki gyönyörűséggel azt a felséges harangszót. Hallgatta, míg csak utolsót nem kondult.

Ezután szép csendesen újra megindult hazafelé. Gondolkozott, mélyen, nagyon mélyen. A Lombárra nem ütött egyet sem, pedig feltette volt magában, hogy útközben majd emberségre tanítja a bitangolásért; de hát még csak egy zokszóval sem illette. Megbocsátott neki és szeliden vezette a kötelénél fogva. Hiszen neki köszönheti, hogy olyan gyönyörű harangszót hallhatott!

Amint a falu határáig értek, visszafordult Szabó Márton uram, hosszasán nézte a bádogtetejű tornyot s ilyen sóhajítás szakadt ki szívéből:

— Hej, Istenem, ha valamikor *engem is olyan szép harangszóval temetnének el!* . . .

Hiú, elérhetetlen vágyódás! Hiszen az eklézsia olyan szegény, mint a templom egere s világ végéig sem bírna új harangokat csináltatni. Kivált meg *ilyeneket!* . . .

Hanem hát Szabó Márton uram a bibliát is sokat olvasgatta s mostani nagy töprengései közben egyszerre csak eszébe ötlött böles Salamonnak eme mondása: „Minden akarat megcselekedésének vagyion ideje és módja“.

No, hát akarata Szabó uramnak ugyancsak volna; a megcselekedésnek módja pedig az lesz, hogy *ő maga* fogja azt a három harangot megcsináltatni!

S úgy megörült ennek a remek gondolatnak, mintha az a három dicső harang ott kongott, zúgott volna máris a faluja tornyában.

Mikor harmadnap elment a zálogban hagyott szeredást kiváltani, beköszöntött az ottani paphoz is s nagy szívbéli aggodalmak közt megkérdezte tőle, hogy hol és mennyiért öntötték azt a szívhezszóló hangu három új harangot?

A tiszteletes megmondta szívesen, még a számadásokat is megmutatta, de bizony a szive verése is megállott Szabó Mártonnak, amint meghallotta, hogy kerek négyezerkétszáz forint kell három olyan harangért!

Úgy érezte, mintha megszédült volna; alig tudott a paptól elköszönni. Négyezerkétszáz forint! Rettenetes sok pénz az, hiszen ő még ezret sem látott életében egy rakáson, nemhogy négyezret. Rettenetes summa, rettenetes!

Hanem megint csak eszébe jutott a böles Salamon mondása, annak pedig igaznak kell lenni: „Minden akarat megeselekedésének vagy on ideje és módja“. És ez megint erőt, bizodalmat öntött a Szabó uram megcsüggedt szívébe s így kiáltott fel:

— Ha szegény vagyok is, mégis csak összeesinálom. Majd megsegít rá a jó Isten!

Mert hát földi javakban bizony nem igen bővelkedett Szabó uram s egy kis ócska házában, parányi földjénél és néhány marhácskájánál alig volt egyebe. Még Sára asszony, az a jólelkű felesége is elköltözött harmadéve, az is itthagya özvegyen, pedig olyan nagy segítségére volt mindenkiben.

Hozzáfogott aztán Szabó Márton a nagy munkához, hogy azt a temérdek kincset összeteremtse. Mindig munkás ember volt, de most kétannyit dolgozott, mint máskor, s amit keresett, mind egy garasig félretette a harangra. Dehogy költött volna el egy pénzt is. Nem vágott ezentúl soha szalonját sem a kenyérhez, hanem evés idején kiment a kis, szűk kamarába, — ott esüngött a faszegen az oldalszalonna. — s a kése hegyével kikarczott rajta egy ételre való darabot: No, most ennyit ettem volna meg, de nem bántom, hadd maradjon a harangra. Jól esnék, nagyon jól esnék, de még majd sokkal jobban esik az a remek szép harangszó!

Igy ment ez naponként, míg az egész oldal ki lett karczolászva. Ekkor nagy lelki gyönyörűséggel végiglegeltette rajta a szemeit, azután eladta harang alapra.

A tehene tejéből sem ivott már meg egy cseppet sem, azt is eladta mind. „Édes a tej, de még edesebb lesz annak a három harangnak a szava!“

Igy aztán apránként gyüldögélt, szaporodott a pénz. Nagysokára összekerült az első ezer forint, majd idővartatva a második, harmadik és negyedik is.

Nagy lett a Szabó uram boldogsága, álmában is: mindig harangszót hallott már. De hogy is ne, hiszen immár bizonyosan teljesedik lelkének régi vágyódása: szép harangszóval temetik majd el, majd ha elköltözik ez árnyékvilágból. Még csak kétszáz forint hiányzik, az meg nemsokára összekerül már! Hej, csak az az áldott jólelkű anyjuk volna még életben, hogy azt is annak a három harangnak a felséges hangjai mellett kísérhetnék ki a temetőb. Szegény jó Sára, hogy része nem lehet ebben a nagy gyönyörűségben! . . .

Végre elérkezett a várva-várt idő, midőn az egész összeg mind egy pénzig együtt volt. Tizenkilenc évig dolgozott és koplalt érte Szabó uram, de hát nem hiányzott belőle egy garas sem.

A harangöntő is elvégezte a maga dolgát s egy délután egyszer csak három nagy ökörszekéren meg is hozták a harangokat. Gyönyörű, remek volt valamennyi, tán a világon sincs párja!

Másnap felhúzták a harangokat a toronyba, valamennyi gyermek belékapaszkodott a vontató kötélbe, hogy késő vénségükben is eszükbe jusson a nagy esemény.

Szabó Márton uram nézte, nézte, amint egyiket a másik után emelik a magasba, de nem szólt egy szót sem, csak a szemét törölgette, meg olykor-olykor

a szívét tapogatta. Olyan különös, nehéz volt most a szive; sohasem érezte még ilyennek. Nyilván a nagy öröm miatt. Éppen egy szombaton ment végbe a felhúzás nagy munkája, de az nap nem szólaltatták már meg a harangokat. Nem, majd holnap; akkor harangoznak be velük először. Az esperes maga tart imádságot. Megígérte, hogy eljön.

Szabó Márton uram egész éjszaka egy cseppet sem aludt. De hiszen hogy is lehetne ilyenkor aludni!

Hajnaltól már ott járkált a templom körül s vágyó szemekkel tekintgetett fel a toronyba.

— Nemsoká meghallom már a hangját, nemsoká!

Az emberek is apránként hullongani, gyülekezni kezdtek. Körülvették Szabó uramat. Mindenki szeretett volna a harangok sorja felől bővebben beszélgetni, de Szabó uram csak felfelé nézett és hallgatott; azt sem tudta: mit beszélnek a többiek.

Egyszer mondott ennyit a körülte lézengőknek:

— Nagyon tele van az én szívem örömmel, atyámfiai, nagyon. Tán ki sem bírom . . . De hát elköltözhetem már én is a feleségem után . . . Beteljesedett, amiért dolgoztam, fáradtam, éheztem . . . Mindjárt meghalljuk, mindjárt . . .

S csakugyan, íme a harangozó éppen kijött a paptól s indult felfelé a toronyba. Kevély volt most Bürkös Péter szörnyen s jelentőségteljes leereszkedéssel intett a népnek, hogy mindjárt kezdődik a nagy dolog.

Bürkös csakhamar eltűnt a torony ajtajában, azzal a két legénynyel, a kiket segíteni föleresztett. A körülálló nép elcsendesedett s mindenki odafüggesztette a szemét a toronyra, fel oda, ahol a harangok állanak.

Egy perez múlva lehallatszott valami halk nesz a toronyból, hogy no, már lógatják, már hozzáfogtak s látszott is holmi mozgás a keskeny ablakon át. Egyszerre aztán csak mélán, felséges komolysággal megkondult a legnagyobb harang:

— Kong-kong-kong.

Szabó Márton uram belekapaszkodott az óriási Tokodi János karjába, aki éppen mellette állott:

— Jaj, fogj meg, János öcsém, fogj meg!

Az öreg harang kezdő kongásába hamar belevegült a két másiké is, azután együtt csengett-zúgott mind a három. De milyen gyönyörűen, mily szívhezszólón! Nincs ilyen három harang több széles e világon, csakugyan nincs!

Szabó Márton mindjobban szoritotta a nagy Tokodi karját, majd egyszerre csak hirtelen eleresztette. Sápadt lett az arcza, mint a viasz, a könyű meg patak módjára ömlött rajta végig.

Hirtelen mind a két kezével a szívéhez kapott:

— Ó, be szép . . . Istenem, Istenem . . .

Azzal megcsuklott a térde Szabó Mártonnak, megtántorodott s hanyatt esett a földre. A szeme olyan lett, mint a homályos bádog, de még most is a toronyablak felé meredt.

A roppant erejű Tokodi felkapta Szabó Mártont a földről s azt kérdezte tőle:

— Hát kendet mi lelte, bátyám?

De szegény Szabó Márton nem felelt már.

Ilyesmikbe tudós Nagy Erzsók asszony mindjárt belátott a dologba, csak éppen ránézett Szabó uramra s azt mondta, hogy:

— Meghalt ez, lelkeim, meghalt. Nyilván a szive hasadt meg . . . Ó, de szerencsés a megboldogult, oh, de szerencsés: lám, ő maga lesz az első, akit az új harangok szavával temetnek el!

Halottak napján.

Ezerfényű gyertya csillog
A halottak országában,
Ezer igaz könyű csillog
A szívek mély fájalmában.
Leborulnak hantjaikra,
Ajkuk forró imát rebeg.
És a fájó könnyek cseppje
A sírhantra egyre pereg.

A mélységből így sóhajtnak.
Halld meg imánk, oh, nagy Isten!
Adj örökös fényességet,
Könnyű hantot kedvesinken.
Mindenkinek van halottja,
Minden ember imádkozik.
Csak én állok némán, mégis
A szívembe' bú lakozik.

Nekem is van egy sírhantom,
Csakhogy az a világba' van,
Nekem is van egy halottam,
De az ninesen koporsóban.
Eltemette a nagyvilág —
Vele együtt életemet;
És a sötét sírgödörbe
Nem küldött le fényességet.

***

Te is ott állsz egy sír mellett,
Te is síratsz egy halottat,
Kit temettél, hogy sajnálod?
Talán az én világomat?

B. Fernet Jeréz.

CSAK LEÁNY...

Irta: BREINER SÁNDOR.

Azok között a gyűröttarczu, fáradt fiatal emberek közt, kik a pezsgő durrogása mellett, mint rendesen, úgy most is, a nőkről beszélgettek, megszólalt a leggyűröttebb arczu, a legpetyhüdebb, aki kalandjai révén e léha társaságban bizonyos tekintélyre tett szert.

— Fiuk, ti már sok kalandomat hallottátok, amelyek rám nézve rendszerint jól végződtek. Figyeljetek ide, elmondok egyet, amely tulajdonképen nem is kaland, de felsülés...

Ugy volt az, hogy mikoron külföldi utazásomról visszajöttem Párisból, ama meggyőződés vert bennem gyökeret, hogy a lányok alapjában véve sehogysem imádatraméltók, míg az asszonyok... Sőt a lányokat az ő hőbortos, kába ábrándjaikkal, elfogult viselkedésükkel majdnem megvettem, csak az asszonyokért rajongtam, a szép, bátor asszonyokért, ah, hiszen azok... azok... egészen mások!

Eme meggyőződésemet nem akartam magammal sírbavinni, hanem minél több barátomat erre a hitre téríteni szándékoztam, ami azonban ott, ahol Bartal Olgát, ezt az isteni leányt, ismerték, szinte lehetetlen volt...

Mert ez azután leány volt, leány, de mégis... asszony. Nem akarom öt nektek lefesteni, hiszen ismertek sok szép teremést. Szedjete össze mindenünnen szépet, ami együttvéve a szépség ideálját képezi s akkor magatok előtt látjátok Bartal Olgát.

(A beszélő hangja nagyon melegen csengett. Barátai bámulva tekintettek rá, ez nem volt megszokott dolog közöttük.)

Barátaim egyike valamelyik gyöngé perczében elárulta Olgának, miképen vélekedem én a nőkről. Ettől a pillanattól fogva Olga viselkedése irányomban egészen megváltozott. A leányos természet minden hibáját, amelyek az én szememben azoknak látszottak, az ábrándokat, az elfogultságot hirtelen levetette és ragyogott azokkal a tulajdonságokkal, amelyeket eddig én a szép, bátor asszonyokban leltem fel. Mint mikor az egyszerű, nemtetsző gubó tetszetős, himes pillangóvá változik át...

Engem e változás nagyon meglepett. Ugy látszott, hogy Olga kimondott elvemtől el akar téríteni, én azonban derekasan küzdöttem mellette, amíg lehetett. De nem sokáig lehetett.

A fürdőn, ahol ez eset velem megesett, zajos élet volt. Számosan udvaroltak Olgának, de mintha ő szándékkal engem tüntetett volna ki legjobban. Nem akartam észrevenni e figyelmet, minden képességgemmel a szép szalmaözvegy báróné körül forgolódtam. Lassankint azonban arra a tapasztalatra jutottam, hogy Olga látásakor a szívem hevesebben dobog, szóval, mit kerülgessem a dolgot, szerelmes lettem először és utóljára — igazán. Szégyeltem, hogy fennen hirdetett meggyőződésem oly hamar hajótörést szenvedett s igyekeztem a folyton erősbülő szerelem felett urrá lenni. Csakhogy természetesen ez nem sikerült.

Egy kirándulás alkalmával, mely a titkos szerelmeseknek mindig kínálkozik, Olga bájosabb volt, mint valaha. Diadalmas és mégis gúnyos mosoly lebegett ajakán, amidőn észrevette, hogy én teljesen elhanyagolva bárónémat, egészen melléje szegődtem. Nem törődtem már azzal, hogy kinevetnek hátam mögött azok, kik előtt ócsároltam a leányokat, csak vele akartam lenni, mert szinte vonzott, ragadott.

(Szokatlan hévvel beszélt. Petyhüdt vonásai visszanyerték üdeségüket, de arcát mihamar az előbbeni fáradság lepte el, mihelyt meghallotta, hogy egyik czimborája gúnyosan súgta a másik fülébe: No, nézd és ez adja a blazirtot...)

Mosolyognom kell rajta, — folytatá száraz hangon, — hogy mennyire orromnál fogva hagytam magam vezetni attól a szép leánytól. Nem láttam gúnyos mosolyát, lestem a pillanatot, amelyben bevalhassam neki szerelmemet és viszontszerelemért esedezhessem.

A pillanat nemsokára bekövetkezett. Épp úgy történt az velünk is, mint ahogy a regényekben szokott történni. A társaság valami úton-módon elmaradt tőlünk s mi elérkeztünk a helyre, mely a szerelem vallomásainak volt teremve. Nem tépelődtem soká, a fiatal kor hevével térdrevettem magam előtte, csókkal borítottam piczi kis kacsóit s forró, édes szavakat suttogtam hozzá...

Olga vallomásom hallatára mintha néhány pillanatig küzdött volna önmagával, majd visszatért bűvös ajkára az a gúnyos mosoly, melyet csak most későn láttam meg s amely nekem, amint ott térdepeltem, semmi jót nem jósolt.

— Ejnye, uram, — szólalt meg végre, — ön nem következetes elveihez. Én még csak leány vagyok, de nézze, amott jön a báróné, ő már asszony...

Eddig van és nincs tovább.

Egy-két másodpercznyi szünet következett, melyet a pezsgő vig durranása szakított félbe. Összekocczantak a karesulábu, habzó, nedüs poharak ezüstös csengettéssel:

— Igyunk rája!

Halottak napján.

A KEGYENCZNŐ.

— REGÉNY. —

Irta: **ALIQUIS.**

(6. közlemény.)

— Valahára látják szemeim a hívők mindenható uralkodóját, a bölcs és sokat dicsőített Musztafát, mondá Achmed, vesztetre törő ellenségeim nem gondolták meg, hogy a hívők nagylelkű uralkodója meghallgatja a cserkeszek fejedelmét s igazságot szolgáltat nekik!

— Igazságot szolgáltatok neked is, habár elleneimhez csatlakoztál, felelé a szultán s irigy pillantásokkal nézegette a szép ifju vezért.

— Nem hiszem, hogy a mindenható Musztafa azért fogatta volna el Achmed cserkeszfejedelmet, mert Szaid pasa miatt az oroszokhoz fordult, folytatá

C z o l g o s z .

a fogoly. Mindig magasztalták előttem Musztafa nagylelkűségét s azért nem hiszem!

— Te gyöngyöt keressz fővárosomban, s ide is elmerészkedtél, hogy titkon visszavidd . . . nevezd meg nekem a gyöngyöt, melyet keressz!

— Szulejka az, aulom nyiló rózsája! Ó, add vissza nekem, nagylelkű Musztafa és Achmed e pillanattól fogva hűbéresed s határaid védője lesz!

A szultán növekvő kedvetlenséggel hallgatta a cserkeszvezér szavait.

— Tudod-e, hol van Szulejka? kérdé.

— Mondják, hogy palotádba kísérték!

— És neked szándékod volt őt kiszabadítani?

— Igen, felséges nagyúr, Achmed nem élhet Szulejka nélkül!

— Ha nem élhetsz nélküle, meg fogsz halni, mert sohasem jutsz hozzá!

— Hogyan? . . . Te is megtagadod tőlem tulajdonomat?

— Vakmerő ifjoncz . . . mire vetemedel, kiáltá a szultán fellobogó haraggal. Szulejka enyém s ami az enyém, az nem lehet tulajdonod! Le vele, a földalatti börtönbe!

A mamelukok rárohantak a mélyen felháborodott s jogos haragtól remegő Achmedre s kihurczolták a szultán szobájából.

Musztafa egyedül maradván kyzlar-agassijával, kis vártatva, sötét arczczal fordult ehhez.

— Legyen gondod arra, hogy e büszke és vakmerő vezér el ne illanjon, mondá, le akarom vágatni a fejét s talon nyujtatom át Szulejka fehérabnőnek, hogy felüdjön szerelmi sorvadásából! A fejetlen testet pedig a cserkeszek elé vettetem, ha az oroszokkal együttesen elényomulnak!

***

Ama éjen, melyen Achmedet elfogták s a szultán parancsára földalatti börtönbe vetették, az odaliszkok sokáig várták Musztafa látogatását.

— Szulejkától már nem kell félned s őt gyűlölnöd, Mussa elteszi útaból.

Mussa ravaszszággal s biztosan működik. Öldöklő csapást mér Szulejkára s mellőzni fogja őt azért, hogy megöleti kedvesét, Achmed cserkeszfejedelmet s fejét megküldi neki . . . ez elég lesz vetélytársnődnek!

— Terved jól hangzik, de hogyan találod meg a cserkeszfejedelmet!

— Sztambulban van, Szulejkát akarja megszabadítani.

— Akkor eszközöld ki inkább a leány megszökését!

Achmed e pillanatban már a szerály földalatti börtönében senyved.

Sitta, Fatime és Amina könnyed léptekkel lebegtek be hozzá, letérdeltek melléje, feltekintettek reá, megcsókolták és simogatták, mutatkozott ugyan némi búskomor mosoly Szulejka arczán s kezeit nyujtotta üdvözléssel az odaliszkoknak . . . de a mély bú egy pillanatra sem távozott tőle, és sikertelen maradt a három vidor odaliszok minden kísérlete, melyet felvidítésára s szórakoztatására tettek.

De ugy látszott, mintha Szulejkát a bú még szépiténé, mintha a titkos fájdalom még több bájt kölcsönözne szemeinek s mintha valami ábrándos, fájdalmas fuvalom dicsőiténé meg s tenné vonzóbbá! Tökéletes szépség ömlött el egész valóján, finom szabásu arczán, sötét pilláktól búskomolyan árnyékolt szemein, dús fekete hajzatán, gyönyörű alkatu gömbölyded vállain s karjain, könnyü leplezetű hullámzó keblén, gáncsolhatlan szépségű tagjain, csinos piczi lábain.

Összehasonlítva Szulejkát Sirinával s a mellette térdelő három odaliszkkal, ugy tűnt fel, mintha istennő tartotta volna bevonulását, mintha a tökéletes szépség eszményképe nyugodnék a szoba váncosain, míg amazok csak szolgálatára, imadására jöttek volna, annyira túlszárnyalá mindnyájokat!

De ő mit sem akart tudni e győzelem, e diadalról, el akart menni, el hegyeibe, Achmedhez!

Csak ez egyetlen óhaj tölté el keblét! Lelkében nem volt egyéb a kedvese utánvaló kiolthatlan, epedő vágyon kívül. Attól elválasztva, naptól, világosságtól megfosztott virágként hervadt Szulejka.

— Ó, mily szép vagy, Szulejka, susogá az ábrándos Amina s szemei a kegyencznő szép alkatán s kedves arczán csüngtek, szüntelenül csak téged nézhetnélek!

— Férfiként szeret téged, mondá Sitta csintalan mosolylyal, és te érzéketlen vagy.

— Szulejka szomorú, szegény testvéreim, mert fogva van, távol kedvesétől.

— Feledd a multat, mondá Fatime, élvezd a jelent, hatalmas vagy, minden kívánatod teljesül, csak akarnod kell!

A három odalisk megcsókolta a kegyencznőt s azután fürgén osontak ki ennek szobájából, mert már a reggeli szürkület kezdett derengni. Szulejka pedig felemelkedett s élénkebb mosoly mutatkozott vonásain... oly gondolata támadt hirtelen, melytől szabadulását remélte!

A perzsa mágus.

— Te titokteljes utakon jársz, rabszolga-kereskedő, miért keressz fel engem? kérdé a kyzlar-agassi a fekete Alitól.

— Tudod-e már, nagy Mussa, hogy egy perzsa mágus van Sztambulban s a keleti kapu előtt ütötte fel sátrát?

— Tudom! Miféle ember az?

— Nagy bűvész, hatalmas mágus, susogá Ali, mintha félne fennszóval beszélni, csodái és jelei rettentők s még most is el vagyok fogulva attól, amit sátrában láttam. Csodákat látsz! Az a mágus tud és lát mindent! Minden szellem rendelkezésére áll és semmi sem maradhat elrejtve szemei előtt! Téged is ismer, nagy Mussa!

— Hall, lát, tud az mindent, folytatá az emberkereskedő, — gondold el csak, nagy Mussa, midőn a dervist kívántam látni, kit parancsodra a hidról letaszítottam, Jussufnak még víztől csepegő fejét mutatta fel szemeim előtt... borzasztó látvány volt, hatalmas kyzlar-agassi, még most is feláll minden hajamszála, ha eszembe jut ama jelenet! De beszélő szobor is van sátrában, mely feltárja a jövőt s feleletet ad minden kérdésre.

Mussa fekete ábrázata mindinkább elsötétült s szemei türelmetlenül forogtak.

— A beszélő szobor kijelentette, hogy te ez éjjel még el fogsz menni sátrába, nagy Mussa!

— Micsoda? Én? kiáltá a kyzlar-agassi, — no, ha az a beszélő szobor sohasem mondott valótlaniságot és soha sem jósolt hamisat, most az egyszer megtette! Mit sem tudok arról, hogy szándékom volna sátrába menni.

— Nem tudom, nagy Mussa! A bálványkép mondta ezt s titokteljesen tette hozzá, hogy akkor módot nevez meg előtted legfőbb óhajod teljesülésére, mely e mód nélkül nem valósulhat.

A kyzlar-agassi fülelni kezdett...

— A legfőbb óhajom teljesülésére? — kérdé hirtelen, miben áll az!

— Eredj, parancsolá azután hirtelen, egyedül akarok lenni!

— Ne feledd a bálványkép szavait, nagy Mussa, mondá a fekete Ali, azután mélyen meghajolt s elhagyta a szerályvezir szobáját.

— Legfőbb kívánatom teljesülése, mormogá ez maga elé, midőn egyedül maradt.

Miképp tudhatja, hogy legfőbb óhajom Szulejkát illeti? Féltre e dőreségekkel!

Ismét járkálni kezdett szobájában a kyzlar-agassi... hirtelen megállt...

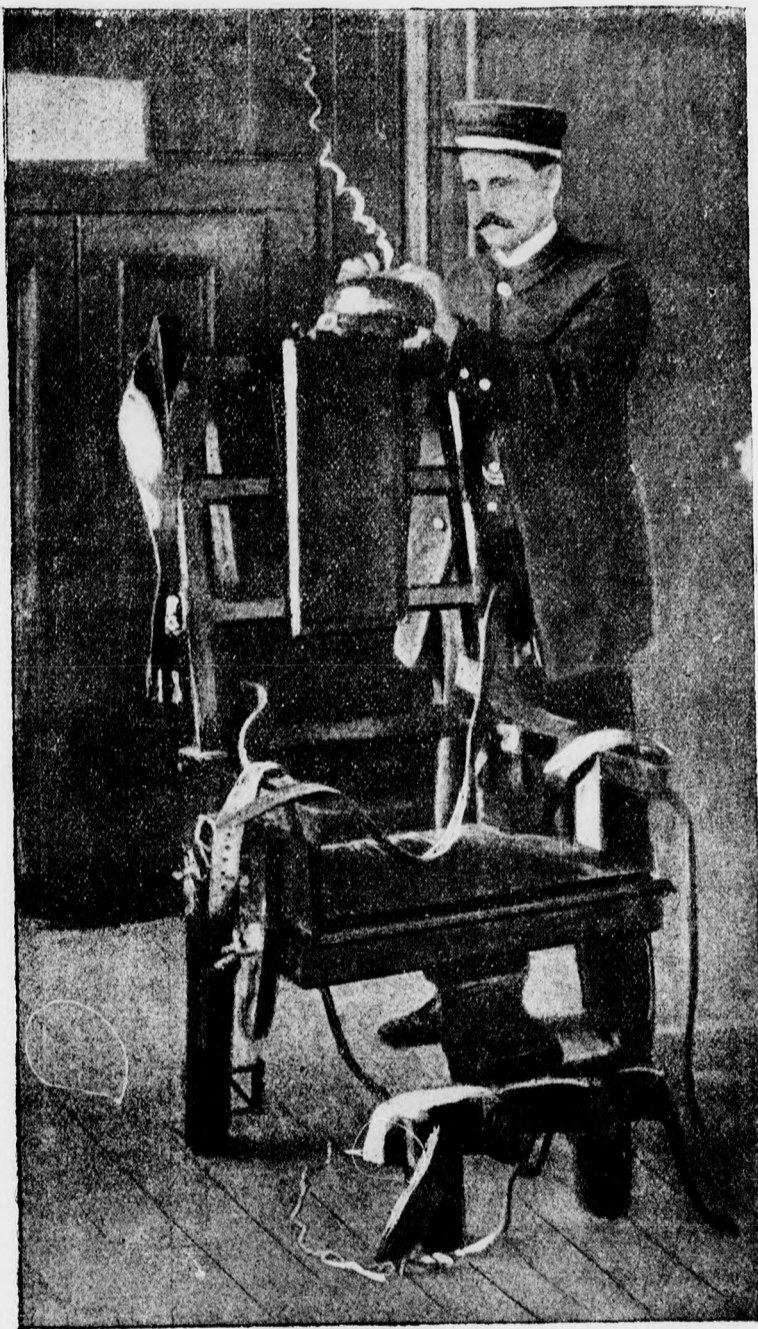
Az éj már sötét lepelbe burkolt mindent, a mikor

Mussa az utcára ért. Homály uralgott körüle, mert a holdat fellegek boríták.

Mussa kerülő utat tett, hogy a csapatok tisztjei meg ne lássák s végre eljutott a város déli kapujához.

Éjfél után volt már, midőn ezen kilépett a szabadba s tőle némi távolságban megpillantotta a perzsa mágus idegenszerű nagy sátrát.

Ennek bejáratát sajátyszerű éiénk világosság tölté el, mely arra mutatott, hogy a sátorban még fenn vannak... még ez éjjelre várják jövetelét.

Czolgosz villamáramú kivégzési széke.

A kyzlar-agassit akarata ellenére is szorongó érzet fogta el, midőn utja céljához közelített.

A sátor eleje csendes és néptelen volt. A megvilágított előcsarnokban gondolkozólag ült asztalkája mellett a török, mintha önmagával sakkozna, vagy tán elaludt?

— Hiszen csak báb ez, mormogá Mussa, gúnyos kacajjal, mert a fekete Ali említést tett előtte e megfejthetetlen mesterműről.

(Folytatjuk.)

KÉPEINKHEZ.

Czolgosz. Gyilkolt, ártatlan ember vérént ontotta. Ezért halállal kelle lakolnia. Az anarchisták — a politika eme örültjeinek — fanatikus eszköze volt Czolgosz és ez csak tetézi bűnét.

Mac Kinley gyilkosát villamos árammal kivégezték. Lapunkban bemutatjuk Czolgosznak arc-képét és a karosszéket, melyben a hóhér megölte a bűnös embert.

A villamos áramot a fejbe és hátgerinczbe vezetik főképp és így az agy működése szűnik meg legelőször és csak az erős áram folytán hirtelen megaludt vér és megszűnő vérkeringés öli meg a szívet is.

A kivégzés eme nemét tartják leghumánusabbnak, mert a haláltusa alig pár másodpercig tart és a szemlélőre nem oly visszataszító, mint az akasztás vagy lebárdozás.

A humanizmus az elítéltekkel szemben annyira érvényre jut, hogy a lelki kínok megrövidítése végett a kivégzés idejéről és tényéről csak hat órával előzőleg értesítik az elítéltet.

A törpék. A világ legkisebb öt törpéjét mutatjuk be mai számunkban. Londonban mutogatja őket egy élelmes impresszárió. A legfiatalabb huszonegyéves, a legidősebb negyvenéves. Magasságuk 70 centiméter és 1 méter között váltakozik. Mind kitűnően énekelnek és a törpék szoprán hangján kívül egy alt és egy tenor is van közöttük, ami ritkaság. Az egyik törpe férfiben óriási izomerő van kifejlődve és mint képünk mutatja, társát játszi könnyedséggel emeli fel félkarral. A kis testekben is van — bár apró — szív és Ámorka nyila oda is talál. Így egyik törpe úr lángoló szerelemre lobbant törpe kisasszonytársa iránt és a törpék óriási szerelmét házasság szentesítette. Az új pár képét is bemutatjuk.

Ha ezekhez beropul a gólya, az oly kicsi lesz, hogy egy kulcsnyíláson befér.

IRODALOM.

Az első nyom. Regény. Irta *Beniczky Bajza Lenke*. Második kiadás. E gyönyörű meséjű regény főhőseit a kitartás, a szilárdság vezeti az élet küzdelmes útjairól a boldogság virágos ösvényeire. Ahogy észreveszik az első nyomot, mely a bizonytalan tapogatódzásban szilárd pontul kinálkozik, nem tévesztik többé szem elől. Hozzája szabják tetteiket és az egyenes uton haladva, egy pillanatig sem ingadoznak a jó követésében, bár olykor nehéz megpróbáltatások környékezik, bár tövises az ösvény, melyen előre kell törniök: minden akadálylyal szemben diadalt arat az igaz szeretet és az okosság, mely nem téveszti el a helyes út első nyomát! Gyönyörű tanulság, mely felüdíti, új kitartásra serkenti a modern és csüggesztő hatású regények olvasóját! Végtelenül jól esik e hősökkel együtt lennünk, kiknek akaratát nem zsibbasztotta el az analízis. Kiknek vannak még szenvedélyeik és a kik nem lankadnak el az élet küzdelmének fele útján. Nemes szívé és gyöngye jellemű emberek vegyest szerepelnek előttünk a nélkül, hogy megmérgezett levegőjű szobákon kellene keresztül gázolniok. Még a rosszak lelkében is felcsillan egy-egy fény sugar és nincs igazuk azoknak, kik az ilyen alakokról azt mondják, hogy romantikusok, hogy idiálizáltak. Egyszerűen emberek, a milyennek az élet mutatja őket, emberek, aminőket ismerünk, mert nincs egészen jó, de nincs egészen rossz ember sem. Ezt érzi az a közönség, mely olyan élvezettel olvassa a Beniczky regényeit, és fogja olvasni ezt a munkáját is, melyben bámulatos mesészővő képessége, finom előadása, elbeszélő módjának könnyedsége meglepően érvényesül. A regénynek, mely az Athenaeum olvasótára X-ik folyamának első és második köteteként jelent meg. Ára piros vászonkötésben 2 korona.

Az Olympos. Görög-római mythologia, függelékül a germán népek Istentanával. Serdültebb fiuk és leányok számára Petiscus nyomán szerkesztette *dr. Geréb József*, második átdolgozott kiadás 60 képpel. Ha a modern paedagógiának abbéli törekvése, hogy szórakoztatva tanítson, helyes, akkor nem képzelhetünk hasznosabb ifjusági könyvet, mint a jól megírt görög-római mythológiát. Ismerete nélkül sem történeti, sem irodalmi tanulmányaink nem lehetnek tökéletesek. A mythologia gyökeréből fejlődött a klasszikus irodalomnak hatalmas fája és ez az irodalom mind mai napig érezteti hatását. Hogy értsük meg a régi műveltséget a hitélet ismerete nélkül, mikor az egész főforrása volt az akkori kulturának. De hogy értsük meg nélküle a magunk műveltségét? Mikor a régi mythoszok az antik irodalom révén beleolvadtak a mi kulturánkba és ennek lényeges elemeit teszik. A kettő közötti szoros kapcsolat érzése magyarázza meg, hogy miért ismertették a nagy kulturnemzetek annyi és annyi munkában a régi mythológiát. De sajna, leginkább úgy ismertették, hogy az ifjuságnak inkább kárára, mint hasznára voltak. Ezen a viszasságon segít Geréb munkája, mert a mellett, hogy minden tekintetben a tudománynak mai színvonalán áll, tekintettel van az olvasók fiatal voltára is. A nevelői szempont vezette Gerébet a képek megválogatásában is. Szépek a klasszikus művészet legtökéletesebb és legjellemzőbb alkotásainak finom reprodukciói, de azért meghagyják a könyvnek azt a jellegét, melynél fogva minden ifjunak vagy serdülő leánynak asztalán helyet foglalhat. *Dr. Geréb*, az ókori irodalom e kitűnő ismerője, nem csak hogy átdolgozta Petiscus remek művét, hanem sok helyütt kiegészítette, megtoldotta és egyes kérdéseket a tudomány kutatásainak megfelelően módosított. A második kiadás különösen az utóbbi szempontból mutat nagy haladást. Népszerűségét növelni fogja, hogy a kiállítás még díszesebb, hogy aképen megszapordtak, a régiek jobb kivitelűekkel pótolattak és hogy a könyvek ára fűzve 5 korona, diszkötésben 7 korona. A szép könyvnek ezen második kiadása is az Athenaeumnál jelent meg.

A vörös talár. *Brieux*-nek ez a dramatizált törvényszéki végtárgyalása teszi meg diadalmas körútját Európa színpadjain. Nálunk a Nemzeti Színház deszkáin került színre a napokban s a siker itt is oly fényes volt, mint mindenütt, a hol a színpad deszkáira hozták. Mondható, hogy Echegaray: „Folt, a mely tisztít“ sikere óta nem csinált darab akkora hatást, mint a „Vörös talár“. A Franklin-Társulat most az Olcsó Könyvtárban (1234—1237. sz.) adta ki a Nemzeti Színház hivatalos fordítását. — Ára 80 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Kovács Béla. Az orosz nép nem pogány, hanem keresztény és pedig görög keleti egyházat követők. A talányt tessék nagyobbra rajzolja, szövegaláírás nélkül, újra beküldeni. — **Zsóka.** Bizony gyengécske az. Nélkülözi a költői zománcozt, lendületet. Kísérletezzék tovább. Pá! — **Sajó.** Közljük. — **Singer Bella és Laura.** Felhasználjuk. — **Hadrava N.** Költeményét lapunk zárta után kaptuk. (A fölapp két héttel előre lesz nyomva.) Igazán sajnáljuk, mert hazafias jó vers. Alkalmi dolgot jó előre kérünk. — **Csiszár Antal.** Nem győzzük eléggé ismételni e helyen, hogy a legjobb elbeszélést sem közölhetjük, ha oly hosszú. Ha megrövidítve újra beküldi, szívesen látjuk. — **Nagy Sándor.** Jó. — **Spett Janka.** Ha jók — igen, de beküldésnél hivatkozzék ezen mai kérelmére. Pá! — **Nagyné V.** Pályázatról lekészt, „A rózsá“ közlésre vár. A többivel tessék rendelkezni. Sok a versünk. — **Karossa Eörs.** Közlünk belőlük. — **Kertész J.** Alkalmi verse lapunk zárta után érkezett. Igazán sajnáljuk. — **Bárony S.** Simitással, türelemmel kivárva! — **F. D.** Közlésre vár.